

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 11P/124/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3812218627
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľudmila Škvaridlová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2013:3812218627.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza samosudkyňou JUDr. Ľudmilou Škvaridlovou vo veci starostlivosti o maloletú C. W. nar. XX.X.XXXX, bytom R., Ul. M. Q. XX/X, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, dieťa M. X. nar. XX.XX.XXXX, bytom R., Ul. M. Q. XX/X a I. W. nar. X.XX.XXXX, bytom R., Ul. M. Q. XX/X, za účasti Okresnej prokuratúry Prievidza o nariadenie ústavnej starostlivosti takto

rozhodol:

Súd o d n í m a maloletú B. W. nar. XX.X.XXXX zo spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov B. W. nar. XX.X.XXXX a I. W. nar. XX.X.XXXX, ktorá bola určená rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 29. júla 2008 sp. zn. 13P 338/2008, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

Súd n a r i a d ť u j e nad maloletou B. pobyt v Diagnostickom zariadení - Detský domov V. Y. na dobu šesť mesiacov.

o d ô v o d n e n i e :

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny podal dňa 3.10.2012 podnet na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou B. W. nar. XX.X.XXXX s odôvodnením, že maloletá B. je zverená do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, ktorí nezvládajú jej výchovu, nerešpektuje ich a problémy so správaním má maloletá aj v základnej škole. Od 30.4.2012 do 21.5.2012 bola hospitalizovaná v Psychiatrickej nemocnici v Y., kde odmietala užívať predpísané lieky. Vzhľadom k tomu, že jej správanie je v škole drzé, neustále vyrušuje na vyučovaní, ubližuje spolužiakom a uráža ich, neprejavuje záujem o učenie a nerešpektuje učiteľov, navrhuje nariadiť ústavnú starostlivosť. Výhovné opatrenie, ktoré bolo nariadené v roku 2012 ako dohľad je pre maloletú neúčinné. Starí rodičia sa vyjadrili, že sa o maloletú starať nebudú, lebo jej správanie ohrozuje ich zdravotný stav a žiadali umiestnenie v reedukačnom zariadení. Záujem zo strany rodičov je minimálny a nemajú vytvorené podmienky na jej výchovu.

Starí rodičia a rodičia maloletej návrh prevzali, ku ktorému sa nevyjadrili.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom starých rodičov, rodičov maloletej, zástupkyne Okresnej prokuratúry Prievidza, kolíznym opatrovníkom, svedkyne I. I. I., oboznámil listinné dôkazy - oznámenie ZŠ č.l. 3 - 4, oznámenie úradu práce č.l. 18, správa ZŠ č.l. 19 - 23, záznam o šetrení kol. opatrovníka č.l. 25-27, úradný záznam kol. opatrovníka č.l. 29, správa z Detského domova V. č.l. 34 a pripojený spis OS Prievidza 17P 11/2012 a zistil tento skutkový stav :

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 29.7.2008 sp. zn. 13P 338/2008 súd zveril maloletú B. W. do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti B. W. a I. W., počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku. Matke určil povinnosť platiť na výživu maloletej mesačne sumou 800 Sk a otcovi určil povinnosť platiť na výživu maloletej mesačne sumou 750 Sk, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku, vždy do 5-teho dňa v mesiaci. Súd v rozsudku určil rozsah práv a povinností starých rodičov. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 26.8.2008.

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 9.7.2012 č. k. 17P 11/2012 nariadil nad maloletou dohľad. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 15.8.2012.

Z tohto rozhodnutia vyplynulo, že súd nariadil nad maloletou jedno z opatrení - dohľad, nakoľko s maloletou majú problémy nielen starí rodičia, ktorým bola maloletá zverená do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti, ale boli problémy aj v škole, predovšetkým so správaním maloletej.

Z výsluchu matky maloletej súd zistil, že sa s maloletou nestretáva, nezaujíma sa o jej prospech v škole a ani o správanie doma a v školskom zariadení. Má vo výchove 3 deti vo veku 4, 2 a pol roka a 10 mesiacov, ktoré má s priateľom H. V., s ktorým býva v spoločnej domácnosti. Priateľ nepracuje, ale pracoval len na VPP. V spoločnej domácnosti býva so svokrou a so švagrinou v 2-izbovom byte. Neplní si vyživovaciu povinnosť voči maloletej, lebo jej to finančne nevychádza. I. príjem predstavuje 262 eur mesačne. Jej ďalšie dieťa vo veku 9 rokov je zverené do náhradnej starostlivosti jej matke, kde súd určil výživné v sume 26 eur mesačne, ale platí výživné okolo 10 eur mesačne. Ďalšie dieťa je umiestnené v Reedukačnom zariadení H. - X.. Výživné bolo určené súdom 30 % životného minima, ktorú povinnosť si matka neplní. Matka nevedela o správaní maloletej a nevedela sa vyjadriť k ústavnej starostlivosti. Má záujem sa stretávať s maloletou, ale ona záujem nemá.

Z výsluchu starej matky vyplynulo, že s maloletou nemá vážnejšie výchovné problémy, poslúcha ju a aj jej manžela. Maloletá ich rešpektuje. Po návrate zo školy sa učí, kontroluje jej žiacku knižku, kde má zapísané všetky známky od trojky až po päťku. V domácnosti jej maloletá pomáha. Od októbra 2012 sa jej správanie zlepšilo, lebo vedela, že môže ísť do ústavu. Predtým bola v zariadení v Y., ale správanie sa nezlepšilo. Maloletá má predpísané lieky, ktoré jej dáva stará matka len cez víkend, lebo cez týždeň je z týchto liekov ospalá. Otec sa o maloletú zaujíma, stretáva sa s ňou každý deň a kupuje jej darčeky. Plní si vyživovaciu povinnosť. Maloletá nechce ísť bývať k svojom rodičom, lebo nemajú dobré podmienky v ich domácnosti. Jej otec žije s priateľkou a piatimi deťmi a matka tiež žije s priateľom a jej ďalšími deťmi. Matka si neplní vyživovaciu povinnosť a nezaujíma sa o maloletú. Maloletá má obavu, že pôjde do ústavu. Stará matka sa pri návšteve triednej učiteľky v januári tohto roku sťažovala na správanie maloletej a navrhla, aby sa podrobila liečeniu. Starí rodičia si plnia svoje povinnosti a platia nájomné za byt, ktorý užívajú. Obidvaja sú starobní dôchodcovia.

V priebehu konania stará matka začala predávať maloletej predpísaný liek psychiatričkou na ukľudnenie každý večer. Chcela ísť s maloletou na kontrolu k I. K., ale maloletá nechcela ísť. Jej správanie sa nezmenilo v škole, dostala poznámku, že neposlúcha a mešká do školy. Stará matka v priebehu konania súhlasila s diagnostickým zariadením pre maloletú, aby sa jej správanie zlepšilo.

Starý otec maloletej potvrdil skutočnosti uvedené starou matkou a dodal, že maloletá nechce ísť do ústavu a ani do žiadneho zariadenia. Od októbra 2012 sa jej správanie zlepšilo, ale len na určitú dobu. Bolo to v čase, keď sa vrátila z diagnostického zariadenia. Doma sa správa slušne a poslúcha ich. Nevedel vysvetliť správanie maloletej v škole.

V priebehu konania súhlasil s diagnostickým zariadením pre maloletú.

Z výsluchu kolízneho opatrovníka vyplynulo, že starí rodičia viackrát iniciovali podnet na ústavnú starostlivosť pre správanie maloletej, ktorú nezvládali. Vzhľadom na vek maloletej kolízna opatrovníčka v priebehu konania aj po výsluchu účastníkov konania navrhla pobyt v diagnostickom zariadení, ktoré plní úlohu odbornej diagnostiky a po ukončení pobytu po 6 mesiacov sa zhodnotí, či toto zariadenie bolo dostatočné a či bude potrebné nariadiť ústavnú starostlivosť. Navrhla maloletú umiestniť do Detského domova Ilava - Klobošice na dobu 6 mesiacov, lebo je v záujme maloletej.

Zástupkyňa okresnej prokuratúry navrhla odňať maloletú zo starostlivosti starých rodičov, nakoľko dohľad nesplnil svoj výchovný účel a nariadiť pobyt v zariadení, ktorý má charakter diagnostického zariadenia, kde sa o maloletú budú starať po odbornej stránke. Navrhla pobyt na dobu 6 mesiacov. Z výsluchu starých rodičov vyplynulo, že maloletú nevládajú.

Z výsluchu svedkyne, triednej učiteľky maloletej I.. I. I. súd zistil, že je triednou učiteľkou maloletej od septembra 2012. S maloletou sú často problémy na vyučovaní, pretože vyrušuje, používa vulgárne slová, nadáva, vyhráža sa spolužiakom, vyrušuje, je drzá, vykrikuje, sadne si pod lavicu alebo na zem cez vyučovanie a neposlúcha. Nespolupracuje na hodinách, chodí nepripravená na vyučovanie, nemá pomôcky a ani úbor na telocvik, uráža vyučujúcich a behá po triede. Naposledy sfalšovala podpis učiteľa a prepísala si známku. Nevhodne sa správa aj k pedagógom, zvyšuje na nich hlas, tyká im a nerešpektuje ich pokyny, napr. nechce písať diktát. Za jej správanie jej bola znížená známka zo správania na dvojku a na polroka prepadla z viacerých predmetov. Zabúda si knihy a zošity na vyučovanie a jej príprava je nedostatočná. V triede nemá žiadne kamarátky. Cez veľkú prestávku ide za staršou kamarátkou. V septembri 2012 sa stará matka prišla sťažovať do školy, že nevláda výchovu maloletej a v januári 2013 po pojednávaní sa prišla opýtať na jej prospech a tiež na jej správanie. Maloletá niekedy príde na vyučovanie upravená a čistá a inokedy neupravená a špinavá. Žiačku s takýmto správaním v triede nemá. Aj ostatní vyučujúci sa sťažujú na jej správanie a keď učiteľa doslova vytočí, vtedy jej dajú poznámku do žiackej knižky. Robia sa pohovory aj na úrovni psychológa školy, ale pozitívny výsledok z týchto pohovorov nebol zaznamenaný. Vyjadrila názor, že bolo by potrebné nad maloletou nariadiť nejaké výchovné opatrenie vzhľadom na jej správanie. Od decembra 2012 do januára 2013 mala ospravedlnených 66 hodín a 2 mala neospravedlnené. Maloletá má rada svojich starých rodičov, ale títo ju nevládajú a potrebuje odbornú pomoc.

Zo správy Základnej školy, Morovnianska cesta, R. zo dňa 14.9.2012 vyplýva, že žiačka sa pri prechode z prvého do druhého ročníka nedokázala adaptovať, sústavne vyrušovala, nerešpektovala pokyny vyučujúceho, narušovala pozitívnu pracovnú atmosféru v triede, rozprávala bez dovolenia, skákala vyučujúcim do reči, používala vulgárne slová, mala problémové správanie voči spolužiakom, nevedela sa zaradiť do vyučovacieho kolektívu, pohybovala sa po triede cez hodinu bez dovolenia a nevydržala sedieť na jednom mieste. V tejto správa triedny učiteľ I.. M. H. navrhol zariadenie do reedukačného centra pre maloletú. Z ďalšej správy tejto školy zo dňa 13.11.2012 vyplynuli neustále problémy s maloletou, ktoré pretrvávali z predchádzajúceho obdobia, t. j. zo septembra 2012. Pri štvrtročnom hodnotení jej bolo uložené pokarhanie triednym učiteľom pre sústavné vyrušovanie a nevhodné správanie voči spolužiakom a neospravedlnené dve vyučovacie hodiny. Maloletá mala veľmi slabé výsledky skoro zo všetkých predmetov. V septembri 2012 zákonný zástupca navštívil školu a žiadal o urýchlené vybavenie reedukačného zariadenia. O pokarhaní maloletej svedčí rozhodnutie ZŠ, MC Handlová zo dňa 13.11.2012 riaditeľkou školy I.. J. D..

Zo šetrenia kolízneho opatrovníka vykonaného u otca maloletej dňa 27.11.2012 vyplynulo, že otec má záujem o maloletú a prejavil záujem ju zveriť do jeho osobnej starostlivosti. V čase šetrenia v domácnosti bola prítomná aj jeho priateľka W. W., s ktorou býva už dlhšiu dobu od návratu z výkonu trestu a starajú sa spolu o päť detí vo veku 5, 7, 10, 11 a 12 rokov. Obývajú dve izby a kuchyňu bez sociálneho zariadenia. V byte bol poriadok. Obidvaja sú nezamestnaní a evidovaní na úrade práce a ich príjmom sú dávky v hmotnej núdzi, ktoré poberajú samostatne. Otec vie o nevhodnom správaní maloletej, stretáva sa s ňou každý deň, lebo bývajú v susedstve. Otec nechce, aby bola nad maloletou nariadená ústavná starostlivosť, s priateľkou prejavili záujem, aby maloletá bývala s nimi v spoločnej domácnosti. Otec si plní vyživovaciu povinnosť pravidelne. Spolužitie otca a priateľky je dobré. Z ďalšieho záznamu zo šetrenia u starých rodičov maloletej vykonaného dňa 27.11.2012 vyplynulo, že starí rodičia sú spokojní so správaním maloletej. Jej správanie je lepšie ako v minulosti, poslúcha a správa sa slušne. Nevyjadruje sa vulgárnymi výrazmi a rešpektuje ich. Stará matka nemala informácie o nevhodnom správaní maloletej v škole. Boli prekvapení, že otec prejavil záujem zveriť maloletú do jeho starostlivosti, lebo spolužitie otca a priateľky nie je dobré. Často ho priateľka vyhadzuje z bytu a maloletá nechce bývať u svojho otca. Vyjadrila sa, že radšej pôjde do ústavu. Rodina nemá sociálne zariadenie v byte. S matkou sa maloletá nestretáva a nevie si predstaviť, že by mala bývať u nej. Neplní si voči nej rok vyživovaciu povinnosť. Starí rodičia sú na starobnom dôchodku a podmienky v ich domácnosti na výchovu maloletej sú dobré. Otec si plní vyživovaciu povinnosť, ale nebolo by vhodné, aby mal

maloletú v starostlivosti. V čase šetrenia neboli starí rodičia presvedčení o tom, že sa má nad maloletou nariadiť ústavná starostlivosť. Kolízny opatrovník vykonal šetrenie aj 3.1.2013 u starých rodičov a zistil, že podmienky sa u starých rodičov nezmenili. Starí rodičia sa nesťažovali na správanie maloletej, ale ju ani nechválili. Z vyjadrenia starej matky bolo zrejmé, že už dávnejšie sa nebola informovať v škole na správanie maloletej, ktorá nevenuje príprave na vyučovanie dostatok času, do školy odchádza s malou taškou. Ostatné knihy si necháva v škole, doma sa nemá z čoho učiť. Pri pohovore sa maloletá nevyjadřila a usmievala sa.

Podľa § 37 odst.1 Zákona o rodine, nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinnosti rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

Podľa § 37 odst. 3 cit. zákona, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bude maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103 osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará a nariadi maloletému dieťaťu

a/ pobyt v zariadení, ktoré plní úlohy odbornej diagnostiky, najdlhšie na 6 mesiacov.

Podľa § 37 odst. 5 cit. zákona, súd sleduje vykonanie výchovných opatrení, najmä súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, ak je v ňom maloleté dieťa umiestnené.

Zákon proklamuje právo každého oznámiť nevhodné správanie sa detí, porušovanie povinnosti rodičov alebo zneužívanie ich práv. Rovnako môže každý urobiť oznámenie o tom, že rodičia nemôžu vykonávať svoje rodičovské práva a povinnosti. Sleduje sa záujem dieťaťa. Oznámenie o týchto skutočnostiach má smerovať voči orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, voči súdu alebo voči obci. Každý z týchto subjektov má povinnosť oznámenie prijať a urobiť vhodné opatrenia. Je to v prípade obce a orgánu sociálnoprávnej ochrany, kde podnet na súd, aby v rámci svojich právomoci nariadil niektoré z výchovných opatrení a pokiaľ nebude dostatočne efektívne, tak môže súd určiť aj nariadenie maloletého do príslušného zariadenia. V odseku 3 Zákona o rodine sú uvedené vážnejšie faktické zásahy do výkonu rodičovských práv a povinností, pričom je možné ho použiť vtedy, ak si vyžaduje záujem maloletého dieťaťa alebo, ak výchovné opatrenie podľa odseku 2 nevedie k náprave. Súd svojím rozhodnutím odníme dieťa z osobnej starostlivosti osôb, ktoré ju zabezpečovali a nariadi maloletému pobyt v niektorom z uvedených zariadení. Výber typu zariadenia posúdi súd podľa cieľa, ktorým sa pobytom dieťaťa v ňom sleduje. Toto opatrenie má dočasný charakter a zväčša sú obmedzené na maximálnu dobu 6 mesiacov. Počas trvania výchovného opatrenia súd sleduje jeho vykonanie prostredníctvom orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce alebo zariadenia, v ktorom je dieťa umiestnené. Po uplynutí určenej doby súd zhodnotí efektívnosť výchovného opatrenia, teda, či splnil účel, ktorý ním bol sledovaný. Ak bol splnený, zariadenie výchovného opatrenia ruší, ak nie, potom môže uložiť o rozhodnutí iného vhodného opatrenia.

Z vykonaného dokazovania súdu vyplynulo, že nevhodné správanie u maloletej U. bolo oznámené prostredníctvom starých rodičov na úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Takýto podnet dali starí rodičia viackrát, preto podal tento úrad podnet na nariadenie ústavnej starostlivosti. Súd skúmal, či sú splnené zákonné predpoklady na nariadenie ústavnej starostlivosti.

Z vykonaného dokazovania tiež súdu vyplynulo, že súd nad maloletou B. nariadil výchovné opatrenie podľa § 37 odst.2 písm. b/ Zákona o rodine, a to dohľad, ktorý ale nesplnil svoj účel. Z predložených správ triednych učiteľov, zo šetrenia kolízneho opatrovníka, z výpovede triednej učiteľky bolo preukázané, že maloletá sa nevhodne správa voči spolužiakom, voči vyučujúcim, je neposlušná, je drzá, je vulgárna, narušuje vyučovací proces a toto nevhodné správanie na vyučovaní je aj zlým príkladom pre

spolužiakov. Maloletá narušuje vyučovací proces a počas vyučovania musí zasahovať učiteľ. Pre toto nevhodné správanie jej bola znížená známka zo správania na dvojku a jej prospech je nedostatočný. Na polroka mala vykázané päťky, čo je dôsledok aj jej nedostatočnej prípravy na vyučovanie. Maloletá je evidovaná v pedopsychiatrickej ambulancii I. J. K. v Prievidzi od 19.4.2012 a v čase od 30.4.2012 do 21.5.2012 bola hospitalizovaná na Detskom psychologickom oddelení v Kremnici, kde jej bola nastavená ukludňujúca liečba. Stará matka nezvláda starostlivosť o maloletú, na kontrolu s ňou nechodí pravidelne a poslednú kontrolu absolvovala 20.6.2012. Lekárke nie je známe, či stará matka podáva ukludňujúcu liečbu maloletej. Z výsluchu starej matky však bolo zistené, že ukludňujúcu liečbu nedávala maloletej pravidelne, túto si svojvoľne upravila len podávaním liekov cez víkend a ostatné dni lieky nepodávala, lebo maloletá je spavá. Až po pojednávaní v januári 2013 jej začala podávať lieky každý deň vo večerných hodinách.

Vzhľadom k tomu, že uložené výchovné opatrenie - dohľad nesplnil svoj účel, súd z vykonaného dokazovania, mal za preukázané, že vhodné opatrenie pre maloletú bude pobyt v zariadení, ktoré plní úlohy odbornej diagnostiky najdlhšie na dobu 6 mesiacov. Súd dospel k takémuto rozhodnutiu vzhľadom aj na vek maloletej a jej záujem. Po dobu tohto pobytu súd posúdi, či bude potrebné nariadiť ústavnú starostlivosť, alebo tento pobyt v diagnostickom zariadení splnil svoj účel.

Z týchto dôvodov súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom Okresného súdu Prievidza na Krajský súd Trenčín, písomne v štyroch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecným náležitostiam (§ 42 odst.3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 odst.1 O.s.p.).